

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/34/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2311202193
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2311202193.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a členov senátu: JUDr. Anton Jaček a JUDr. Martina Valentová, vo veci starostlivosti súdu o v súčasnosti už plnoleté dieťa: T. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., E. XX/XX a maloleté dieťa: Y. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom tamtiež, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Galante, deti rodičov - matky: X. Y., nar. X.X.XXXX, bytom Y., E. XX/XX, zastúpenej advokátkou: JUDr. Nadežda Boľová, so sídlom Galanta, Šafárikova 1522 a otca: J. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., D. T. XXX/XX, o úpravu výkonu práv a povinností rodičov k deťom, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 10.3.2014 č.k. 13P/30/2011-414 - v časti o úpravu styku otca s maloletým Y., takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti o úprave styku m e n í tak, že súd styku otca s maloletým Y. n e u p r a v u j e.

Tým s a m e n í predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Galanta zo dňa 3.11.2010 č.k. 5C/304/2010-22 v časti úpravy styku.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd na návrh matky zvýšil výživné otca na plnoletú T. za čas od 15.4.2011 zo sumy 80,- Eur na 110,- Eur mesačne a za čas od 1.9.2012 zo sumy 110,- Eur na sumu 130,- Eur mesačne s tým, že otec je povinný výživné platiť k jej rukám. Zročné výživné za obdobie od 15.4.2011 do 10.3.2014 vo výške 1.396,- Eur súd povolil otcovi zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach vo výške 70,- Eur spolu s bežným výživným po právoplatnosti rozsudku pod hrozbou straty výhody splátok s tým, že zročné výživné je povinný platiť k jej rukám. Výživné otca na maloletého Y. súd zvýšil od 15.4.2011 zo sumy 50,- Eur na sumu 80,- Eur mesačne. Zročné výživné na maloletého Y. za obdobie od 15.4.2011 do 10.3.2014 vo výške 1.036,- Eur povolil otcovi zaplatiť v mesačných splátkach po 70,- Eur spolu s bežným výživným po právoplatnosti rozsudku pod hrozbou straty výhody splátok. Ďalšou výrokovou vetou súd upravil styk otca s maloletým Y. tak, že otec je oprávnený sa s ním stykať od 10.3.2014 do 30.6.2014 v každom párnom týždni v roku v stredu v čase od 16.00 hod. do 17.00 hod. za účasti psychológa na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, referát poradensko-psychologických služieb od 1.7.2014 do 31.8.2014 v každom párnom týždni v roku v pondelok, stredu a piatok, vždy v čase od 16.30 hod. do 19.30 hod. v každom nepárnom týždni v roku v sobotu v čase od 10.00 hod. do 22.00 hod., od 1.9.2014 do 30.11.2014 v každom nepárnom týždni v roku v čase od soboty od 10.00 hod. do nedele do 19.00 hod. a od 1.12.2014 v každom nepárnom týždni v roku v čase od piatka od 16.30 hod. do nedele do 19.00 hod. s tým, že otec je povinný si dieťa vyzdvihnúť a odovzdať ho po ukončení styku matke v mieste bydliska dieťaťa a matka je povinná dieťa na styk pripraviť. Tým zmenil predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Galanta 5C/304/2010-22 zo dňa 3.11.2010 v časti

výšky výživného na obe deti, platobného miesta výživného na plnoletú T. a úpravy styku otca s maloletým Y.. Ostatnými výrokovými vetami súd otcovi uložil povinnosť nahradiť štátu trovy vo výške 327,96 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet Okresného súdu Galanta, upravil učtáreň Okresného súdu Galanta, aby po právoplatnosti rozhodnutia preúčtovala z preddavkov zložených otcom pod označenými položkami na trovy štátu celkovú sumu 223,44 Eur. Záverom súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie v napadnutej časti o úprave styku otca s maloletým Y. prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 36 ods. 1 a § 25 ods. 1 a 4 zák. č. 36/2005 Z.z. - Zákona o rodine. Vecne argumentoval tým, že keďže rodičia sa na styku otca s maloletým Y. nedohodli, súd styk upravil, pričom vychádzal zo záverov znaleckého posudku a uznesenia odvolacieho súdu, ktorým je viazaný. Maloletý síce styk s otcom odmieta, avšak aj prvostupňový súd bol toho názoru ako odvolací, že jeho prejavená vôľa je síce v konaní dôležitá, ale dieťa je vo veku, kedy ešte nevie odhadnúť aké je udržiavanie kontaktu s otcom dôležité. V čase, keď znalec ponechal realizáciu styku na vôľu detí Y. ešte nedovršil ani 15 rokov, je to chlapec a o styk s otcom na rozdiel od T. mal záujem, o čom svedčí aj jeho sklamanie zo zmarenej dovolenky s otcom. Je pravda, že za posledné dva roky od podania znaleckého posudku prišlo k zmene na strane Y. a to k odmietaniu styku s otcom spôsobeného negatívnymi konfrontačnými zážitkami a nevhodnými vyjadreniami otca voči matke a sestre, ktoré vyvrcholili zásahmi policajných orgánov pri styku a podávaním trestných oznámení. Vzhľadom na tieto okolnosti, keďže vzťah syna k otcovi je značne narušený, súd rozhodol o postupnom stretávaní sa a o realizáciu prvých stykov za účasti psychológa, ktorý im pomôže opätovne nadviazať kontakt, pričom súd rešpektoval pracovnú dobu otca a úradné hodiny orgánu. Od začiatku letných prázdnin bude styk prebiehať bez účasti psychológa a v rozsahu ako navrhol znalec a po skončení letných prázdnin, keď dieťaťu pribudnú školské povinnosti, súd styk zúžil čo do rozsahu dní, ale zároveň rozšíril o prespanie dieťaťa na jednu noc u otca po dobu troch mesiacov a následne na celý víkend počas každého druhého víkendu. Matka je pritom povinná dieťa na styk pripraviť nielen fyzicky, ale i psychicky a teda využiť také verbálne prostriedky vhodné a primerané veku a chápaniu maloletého, ako to musí byť schopný urobiť každý rodič pri výkone jednej zo zložiek svojich rodičovských práv a zároveň povinností dieťa vychovávať.

Proti tomuto rozsudku, avšak výlučne v časti, ktorou bol upravený styk otca s maloletým Y. podala prostredníctvom svojej advokátky odvolanie matka maloletého, ktorým sa domáhala, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na opätovné konanie, prípadne aby sám v zmysle § 220 O.s.p. v časti styku otca s maloletým rozhodol. V úvode matka poukázala na to, že na jej návrh súd nariadil predbežné opatrenie, ktorým boli dočasne zverené deti do jej osobnej starostlivosti a zároveň bol upravený styk otca s maloletým každý páry týždeň v stredu od 15.00 hod. do 17.00 hod. a každý nepárny týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 17.00 hod. Od nariadenia predbežného opatrenia ale styk otca s maloletým bol realizovaný len striedmo, pred podaním návrhu na výkon rozhodnutia bol maloletý u otca len v novembri 2011, pričom otec o dieťa nejavil záujem, len občas kontaktoval dieťa prostredníctvom facebooku a to až do 16.7.2013, kedy si otec začal vynucovať styk prostredníctvom polície. O deti pritom nejavil záujem a preto tvrdenia otca, že sa chce podieľať na výchove maloletého sú klamstvom. Synovi odmieta vydať hračky, osobné veci a knihy, ktoré má v jeho byte s odôvodnením, že ich môže používať len keď sa k nemu vrátiť. Dňa 18.7.2013 bol maloletý vypočutý pred súdom, kde uviedol, že sa nechce s otcom stretávať, keďže otec je k nemu a k sestre zlý, kričí po nich, má z neho strach. Okrem toho robí zle matke a na to využíva deti. Keď otec príde pre neho a on mu povie, že s ním nechce ísť, volá hneď policajtov. Matka poukázala na to, že žiadnym spôsobom nebráni otcovi v styku s maloletým, avšak maloletý sa s ním nechce stretávať, čo je vyvolané správaním otca k synovi. Aktuálne otec už na styk nechodí, len sa telefonicky kontaktuje s maloletým v čase konania styku a po negatívnom vyjadrení kontaktuje políciu. Po pojednávaní na prvostupňovom súde dňa 3.3.2014 otec kontaktoval maloletého, pričom maloletý vyjadril vôľu, že sa s ním chce stretnúť za prítomnosti matky. Otec ale o maloletého nejavil záujem a predniesol mu, koľko mu bude maloletý prispievať na výživu, keď bude na invalidnom dôchodku, toto stretnutie bolo pre syna veľkým sklamaním a opätovne sa vyjadril, že otca už nechce ani vidieť. V ďalšom matka zdôraznila, že od vyhotovenia znaleckého posudku ubehol dlhý čas a namiesto zlepšenia vzťahov otca so synom došlo skôr k prehĺbeniu ich odcudzenia. Po poukázaní na čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa vyslovila názor, že súd pri rozhodovaní vychádzal z nesprávnych skutkových zistení a rozhodnutie oprel o dôkazy, ktoré boli vykonané pred dlhšou dobou a stratili svoj reálny podklad. Vyslovila domnienku, že maloletý je v takom veku a na takej rozumovej úrovni, že je schopný sám a bez akéhokoľvek ovplyvnenia posúdiť, kedy a v akom rozsahu sa chce s otcom stýkať. Súd pritom pri rozhodovaní nebral do úvahy ani názor kolízneho opatrovníka, ktorý

navrhoval rešpektovať názor maloletého. S poukazom na ust. § 154 ods. 1 O.s.p. zdôraznila, že súd mal pri rozhodovaní o úprave styku brať do úvahy súčasnú situáciu aj názor maloletého.

Ostatní účastníci odvolací návrh nepodali, k doručenému odvolaniu matky maloletého sa písomne nevyjadrili.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a e) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti o úprave styku otca s maloletým Y. bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), uskutočnil odvolacie pojednávanie, na ktorom zopakoval a doplnil dokazovanie a napokon dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti je nevyhnutné s použitím § 220 O.s.p. zmeniť.

Z výpovede matky maloletého na odvolacom pojednávaní bolo zistené, že sa pridrižava podaného odvolania i prednesu jej právnej zástupkyne na odvolacom pojednávaní s tým, že otec o syna dlhodobo nejaví skutočný záujem a maloletý je už dostatočne vyspelý, aby vedel vyjadriť svoje názory, ktoré treba rešpektovať a navrhla rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, že styk otca s maloletým zostane súdom neupravený a keď sa maloletý bude na to cítiť, môže sám otca kontaktovať. Uviedla, že striedavá starostlivosť o deti po rozvoďte sa už hneď v začiatkoch neosvedčila a deti sa už počiatkom roku 2011 odmietli k otcovi vrátiť a odvtedy sú výlučne u nej. Od apríla 2011 otec občas kontaktoval syna cez facebook a syn ho asi tak raz do mesiaca aj navštevoval. Potom ako bolo nariadené predbežné opatrenie, otec sa o syna nezaujímal. Dňa 16.7.2013 ale začal chodiť na styk aj s políciou, Y. na otázku polície vždy odpovedal, že s otcom nechce ísť a otec na matku opakovane podával trestné oznámenia. V marci 2014 Y. privolil, aby išli spolu s ňou na stretnutie s otcom, stretli sa v pizzerii. Hneď ako tam došli, otec oznámil, že ide o na operáciu a keď zostane invalidný, bude žiada výživné od nej aj od každého z detí. Očakávali inú reakciu, otec nepochopil na čo tam prišli a preto sa so synom zdvihli a odišli. Keď odchádzali, synovi to bolo veľmi ľúto, bol z toho sklamaný a plakal. Otec sa ani raz nezúčastnil na nariadenom stretnutí u psychológa na úrade. V súčasnosti je vzťah syna k otcovi hlboko narušený a nemyslí si, že by si k nemu našiel cestu. Podľa nej by nebolo dobré ani vzájomné stretávanie sa pred psychológom, bol by to na syna nátlak, práve v tomto období, kedy zažíva veľa nových zmien, keď nastúpil na stretnú školu a bolo by toho na neho veľa. Myslí si, že by mu to mohlo ublížiť. Navrhla preto, aby styk otca s dieťaťom v súčasnosti nebol vôbec upravený súdom, aby to bolo ponechané výlučne na vôli maloletého.

Otec maloletého vo svojej výpovedi pred odvolacím súdom navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti styku potvrdil. Poukázal na to, že hoci ho matka maloletého po podaní návrhu na rozvod prosila, aby do toho nezaťahoval deti, neskôr zistil, že ona sama deti do toho zatiahla a že všetko to bolo o peniazoch, keďže žiadala od neho výživné 350,- Eur, čo bolo viac ako polovica jeho vtedajšieho príjmu. Striedavá starostlivosť po rozvoďte spočiatku fungovala, avšak matka maloletého na neho podávala trestné oznámenia, ktoré neboli uznané, čím u detí vytvorila averziu a presvedčenie, že jej ubližuje. Začiatkom roku 2011 došlo medzi ním a dcérou ku konfliktu a následne dcéra sa už odmietla vrátiť k nemu na striedajú starostlivosť. Syn takisto, ale ten ho ešte dlhú dobu navštevoval, čo trvalo asi do konca roku 2012. Po nariadení predbežného opatrenia sa so synom dohodli, že vzhľadom na to, že v určenú stredu syna pre zamestnanie navštevovať nemohol, že kedykoľvek syn bude chcieť, príde za ním. Aj na odporúčanie psychológov po nariadení predbežného opatrenia sa najskôr kontaktoval so synom cez facebook, či sa stretnú alebo nie a on buď nereagoval, alebo sa stretnúť nechcel. Neskôr sa dočítal, že je to možné riešiť aj za účasti polície a tak na stretnutia chodil s políciou ale syn stretnutie vždy odmietol. Neskôr už chodil bez polície. Naposledy sa stretli v marci 2014. Potvrdil, že posledné stretnutie v trojici dopadlo tak, ako ho popísala matka, on im ale len povedal, že je možné, že skončí na invalidnom dôchodku. Na to sa matka postavila a povedala, že keďže on sa nestaral ako žili doteraz, tak oni sa nebudú starať ako otec bude žiť potom a syna odtiahla preč. Z toho vyvodzuje, že plač syna mohol byť aj z iného dôvodu. Uzavrel, že pokiaľ má on určité povinnosti voči synovi, nech teda aj syn má povinnosti voči nemu a v prípade, že on nebude mať povinnosti (napríklad platiť výživné), nebude vyžadovať povinnosti od syna, teda aby sa s ním stretával. Otec tiež vyslovil názor, že vzťah syna k nemu je negatívne ovplyvnený zo strany matky a sestry. Potvrdil, že poslal dcére listinu o vylodení a

taktiež, že matke so synom povedal, že keď bude invalidným dôchodcom s nízkym dôchodkom, budú mu musieť prispievať na výživu, deti keď sa zamestnajú. Otec tiež potvrdil, že v roku 2013 podal voči matke asi 30 trestných oznámení. Nevie o tom, že by okrem fotografií, ktoré spálil, odmietol synovi vydať nejaké iné veci, ktoré by sa mali nachádzať u neho v byte. Otec uviedol, že syna má rád a chcel by, aby s ním bol čo najviac.

Na odvolacom pojednávaní bol v neprítomnosti rodičov za účasti zástupkyne kolízneho opatrovníka vypočutý aj maloletý Y.. Už v úvode výpovede uviedol, že s otcom sa nechce stretávať ani v súčasnosti, ani v budúcnosti, nikdy a za žiadnych okolností. Tento svoj postoj odôvodnil tým, že má z otca strach na základe toho, ako sa predtým k nim správal. Vadilo mu, že na deti kričal, vypytoval sa ich na mamu, na ktorú nadával. Má pocit, že otec ho nemá rád, pretože sa s ním dlhodobo nekontaktuje. Súčasný vzťah k otcovi nemá žiaden, je to pre neho cudzí človek. Je presvedčený, že by ich vzťahu nepomohol ani psychológ, pretože otec sa o neho vôbec nezaujíma. Pokiaľ sa otec domáha styku cez súd, zrejme je to len preto, aby im robil zle. Maloletý tiež uviedol, že matka ho neovplyvňuje a nepresviedča, aby za otcom chodil, ani aby za ním nechodil, necháva to na jeho rozhodnutie. Popísal tiež situáciu, keď sa naposledy s matkou s otcom stretli marci 2014 s tým, že akonáhle si k nemu v podniku prisadli, začal hovoriť o tom, že pôjde do nemocnice a že mu budú musieť matka, on aj sestra platiť výživné. Jeho to veľmi sklamalo, bol z toho veľmi smutný, myslel si, že to bude fajn. I napriek vysvetľovaniu zo strany súdu maloletý zotrval na stanovisku, že nemá žiaden význam jeho stretávanie sa s otcom ani za účasti psychológa, pretože to ich vzťahu nijako nepomôže a on by na takéto stretnutia nechcel chodiť. Stávalo sa, že keď otec začal na mamu nadávať a povedal mu, že to nechce počuť, otec na chvíľu prestal, ale onedlho začal znova. Podľa maloletého v súčasnosti neexistuje nič, čo by mohol otec urobiť alebo ako by sa mohol správať, aby sa mohol jeho vzťah k nemu zmeniť. Až dokonca výpovede maloletý zotrval na nemennom stanovisku, že sa s otcom za žiadnych okolností nechce vôbec stretávať.

Zástupkyňa kolízneho opatrovníka na odvolacom pojednávaní uviedla, že vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania, najmä s poukazom na výpoveď maloletého, navrhuje, aby styk nebol súdom upravený a aby sa to nechalo na vôľu maloletého, či a kedy sa bude chcieť s otcom stretnúť. Vychádzala zo zistení, že vzťah maloletého k otcovi je veľmi hlboko a vážne narušený a keby bol donútený k stretávaniu sa s otcom, nepriaznivo by to pôsobilo na jeho psychiku. Vynucovať si styk, dehonestovať matku a správať sa arogantne, nepovažuje za vhodné správanie sa zo strany otca.

Kontakt rodičov s ich maloletými deťmi je takým významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa, ktorý sa zákonodarca rozhodol riešiť právnou úpravou styku rodičov s ich maloletými deťmi; považuje ho za neoddeliteľnú súčasť rodičovských práv a práv dieťaťa upravených v Zákone o rodine.

Podľa § 36 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

V zmysle § 25 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom, alebo ho zakáže. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený súdom, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

Podľa § 26 Zákona o rodine ak, sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

V zmysle § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti v celom ich rozsahu majú v zásade obaja rodičia.

V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine (obdobne čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa) maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

I v O.s.p. je v § 100 ods 3 zakotvené, že ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého dieťaťa súd zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, alebo výsluchom maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa.

Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí...

Aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti má právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove dieťaťa, v starostlivosti oň i na budovaní citových a rodinných väzieb, je a stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Realizuje sa to prostredníctvom styku tohto rodiča s dieťaťom. Je pritom treba mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodiča a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Zákon pritom vo vyššie citovaných ustanoveniach uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom a iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk autoritatívne súd. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: ako jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim; ako aj okolnosti na strane rodičov ako ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, spoje a podobne. Žiada sa zdôrazniť, že rodič má právo sa s dieťaťom stykať, nie je to však jeho povinnosť, rovnako ako ani dieťa nemá zákonom uloženú povinnosť sa s rodičom stretávať a nemožno ich preto k tomu nútiť. Citovaný ods. 3 § 25 Zákona o rodine umožňuje, aby súd buď obmedzil styk maloletého dieťaťa s rodičom, prípadne ho aj úplne zakázal za splnenia zákonnej podmienky, že je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa. Zakaz styku rodiča s dieťaťom je špecifickým druhom obmedzenia rodičovských práv. Pojem záujem dieťaťa pritom nemožno chápať zužujúco len ako záujem zdravia dieťaťa, ale čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho vývoj a výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva. Iba ak by styk s rodičom negatívne vplýval na záujem dieťaťa alebo by tu existovala odôvodnená obava z tohto negatívneho vplyvu, súd po tomto zistení obligatórne obmedzí alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom. Jediným kritériom pre vyslovenie zákazu styku rodiča s dieťaťom je aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v zásade je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov, pričom dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavil svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. Vždy však treba mať na zreteli, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí. V danom prípade odvolací súd uprednostňujúc práve záujem maloletého Y. dospel napokon k záveru, že aktuálne by bolo v rozpore so záujmami dieťaťa, aby bol jeho styk s otcom autoritatívne upravený súdom. Naopak, za súčasného stavu je v záujme dieťaťa, aby rozhodnutie, či, kedy a kde sa stretne so svojím otcom bolo ponechané výlučne na jeho vôli v súlade s jeho vnútorným cítením. Predovšetkým bolo potrebné prihliadnuť na to, že maloletý Y. má v súčasnosti už XX rokov, je stredoškolač, primerane rozumovo vyspelý, schopný samostatne vyjadriť svoj názor, ktorému je s poukazom na vyššie citované ustanovenia potrebné venovať náležitú pozornosť. Maloletý pritom napriek vysvetleniu i zo strany súdu jednoznačne a nemenne zotrval na svojom stanovisku, že s otcom sa vôbec za žiadnych okolností stretávať nechce. Odhliadnuc od toho odvolací súd dospel tiež

k presvedčeniu, že za súčasného vážne a hlboko narušeného vzťahu dieťaťa k otcovi by autoritatívne nariadenie styku súdom pôsobilo kontraproduktívne a naopak by negatívny vzťah dieťaťa k otcovi ešte prehĺbilo, čo by napokon mohlo viesť k strate akejkoľvek šance - možnosti obnovenia ich vzťahu i v budúcnosti. Dieťa sa nachádza v citlivom období pubertálneho vývoja, bolo negatívne emočne a psychicky postihnuté rozvodom svojich rodičov, prechádza obdobím prudkých zmien i tým, že nastúpilo na stretnú školu, kde sa musí vyrovnávať s novým prostredím, s novou formou učenia, s novým učivom, s novými vyučujúcimi i spolužiakmi, pričom ide o dieťa výrazne citovo založené a preto odvolací súd je toho názoru, že ak by v súčasnosti bol styk otca s dieťaťom nariadený autoritatívne súdom a dieťa by bolo nútené sa mu proti svojej vôli podrobiť, mohlo by to mať vážne negatívne dôsledky na jeho psychiku a rozhodne by to bolo v rozpore s jeho záujmami.

Odvolací súd preto dospel k záveru, že v súčasnom období je v súlade so záujmom maloletého, aby styk otca s ním nebol súdom autoritatívne upravený. Takýmto rozhodnutím ale nedochádza k obmedzeniu či k zákazu styku otca s dieťaťom, rozhodnutie o tom, či, kedy a kde sa styk uskutoční je ale ponechané na vôli dieťaťa. Takéto rozhodnutie nijako nebráni otcovi, aby obnovil a systematicky udržiaval kontakt s maloletým či už cez facebook, e-mailom, telefonicky a podobne, aby mu dal najavo, že ho má rád, že mu na ňom záleží tým, že sa o neho všestranne zaujíma a aby ho tým presvedčil, že ich vzájomné stretnutie môže byť pozitívnym a prínosným zážitkom i pre maloletého. Žiada sa pritom citlivejší prístup otca k dieťaťu ako dosiaľ a preto by bolo vhodné, ak by otec v tomto smere využil rady odborníka - psychológa. V prípade, že v budúcnosti takto dôjde k zmene pomerov rozhodujúcich pre úpravu styku, k zlepšeniu vzťahu dieťaťa k otcovi a medzi účastníkmi nedôjde k mimosúdnej dohode, je potom možné, aby toto rozhodnutie súdu bolo zmenené a styk s maloletým bol upravený súdom.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou bol upravený styk otca so synom s použitím § 220 O.s.p. zmenil tak, že styk otca s maloletým súdne neupravil. Tým bol zároveň zmenený predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Galanta v časti úpravy styku.

O náhrade trov tohto odvolacieho konania bolo rozhodnutí s použitím § 146 ods. 1 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p. s použitím § 224 ods. 1 O.s.p. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.